



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Analysis Methodica Ivris Pontificii

Venator, Daniel

[S.l.], 1579

VD16 V 541

De Testamentis Et vltimis Voluntatibus. Titulus XXVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63204)

intuitu quæsitis, testari prohibetur, cum illa Ecclesie, unde prouenerunt, remanere debeant, c. 1. ext. de testamentis. Præsumitur autem de bonis Ecclesie quæsitum, quicquid à rectore Ecclesie, tempore promotionis nihil habente, quæsitum est, c. 1. extr. eod.

DE TESTAMENTIS ET vltimis Voluntatibus.

Titulus XXVI.

Continuatio.

Clericus de rebus patrimonialibus pro libitu disponere potest, easque per viam testamenti, vel aliam vltimam voluntatem, alicui relinquere.

Quid est Testamentum?

Testamentum, secundum Vlp. in l. 1. ff. eod. est voluntatis nostræ iusta sententia, de eo, quod quis post mortem suam fieri velit: ex eo appellatum, quasi testatio mentis sit.

Quotuplex Testamentum?

Tria testamentorum genera olim vsurpata fuerunt. Vnum, quod, calatis comitijs in cõcione populi fiebat. Alterum, in procinctu, cum viri ad prælium faciendum vocabantur. Tertium, per familiæ emancipationem, cui æs & libra adhibebatur, Gellius lib. 15. cap. 27. Quibus abolitis, duplex testamenti genus: scilicet, solenne & nuncupatorium, successit. Dicitur autem solenne, quod, debitis solennibus obseruatis, in scriptis cum subscriptione & consignatione septem

te.

testium omni exceptione maiorum, conditum est, l. hac consultissima, C. eod. Nuncupatum auté, quod absque scriptura nuncupato tantum coram septem testibus rogato adhibitis, herede, Alc. lib. 2. parer. cap. 32.

Quæ causa Efficiens?

Ius gentium, secundum Theophilum in l. institut. de iure Natu. Gen. & Ciuili, qui testamenti factionem iuris gentium esse asserit, licet formæ testandi vtentium moribus fuerit variata. Non auté iure ciuili certa præscripta, qua, rationis æquum, subscriptionis, vel sigillationis, alteriusque solennitatis requisitæ, vitiatæ, totus actus condidit, l. si vnus, C. de testa. l. scio, ff. de testibus.

Quæ Materia?

Omnia bona testatoris, tam mobilia, quam immobilia. Quia de omnibus rebus testari licet, in quibus hæres institui potest. Cum igitur ius iuris sit successor, non poterit hæres in rebus institui: quia in ea nihil iuris ad hæredem testatore deuoluitur, l. interdum, ff. de hæredibus institut.

Quæ Forma?

Forma solennis testamenti est, vt testator habens testamenti factionem, scribat testamentum, vel alium, ad scribendum, adhibeat: in quo instituat hæredem capace[m], postq[ue] subscriptionem & sigillationem offerat septem testibus ad hoc rogatis, & omni exceptione maioribus debitis subscriptionibus & consignationibus confirmatum, l. hac consultissima, C. eod.

Forma

Forma nuncupatiui testamēti est, vt nulla scriptura interueniente, testator coram septem testibus voluntatem suam declaret: nec ad eius substantiam scriptura pertinet, licet testatoris voluntas coram testibus declarata quandoque in scripturam redigatur, argu. l. contrahitur, ff. de pig. act. Nec aliter hoc testamenti genus à solēni differt, quàm quòd in solenni celetur, in nuncupatiuo autem exprimat voluntas. Omnia etiam requisita, quæ in solenni testamento desiderantur, & nuncupatiuo testamento adhiberi debēt, excepta sola scriptura, subscriptione, & sigillatione testium. Requiritur autem ad solēne testamentū: primò. Vt testator habeat testamenti factionem actiuam: hoc est, vt possit condere testamentum, de quo habentur tituli in C. &, ff. qui testamētum facere possint. 2. Vt fiat institutio hæredis, qui habeat testamenti factionem passiuam: id est, hæres in testamento institui non prohibeatur, de quo in tit. de hæredibus instituendis, C. &, ff. 3. Si testator literas norit, vt propria manu testamentum scribat, aut si non velit, vel non possit, alio scribente, se subscribat. 4. Præsentia septem testium, præter eum, qui loco testatoris scribit. 5. Quòd illi testes sint ad hoc rogati, & non casu accesserint, l. hæredes palam, ff. eo. 6. Vt illi testes sint omni exceptione maiores, nō mulieres, impuberes, serui, muti, surdi, furiosi, p̄digi, vel potestati testatoris subiecti. 7. Quòd testes se subscribant, si possint, non autem vnus pro alio. 8. Vt testes consignent proprijs annulis vel alienis, si proprios non habent, l. si vnus, eod. 9. Vt omnia illa vno contextu, nullo alieno

VV

acta

actu interueniente fiant: nisi humana necessitas aliud coegerit, l. cum antiquitas, C. de testa. Vltimo denique requiritur: Quod testes sint in presentia & conspectu testatoris, ipsi sumq; oculis videant. Et predicta adeo sunt necessaria in testamento solenni, vt si vnum deficiat, vitietur testamentum, ob defectum solennitatis: nisi patens testetur inter liberos: quia tum duos testis adhibere satis est, d. l. hac consultiissima, §. ex imperfecto, & ibidem Dd. C. eod. Vel ad pias causas, valet enim vltima voluntas, ad pias causas, coram duobus testibus declarata, c. relatum, eod. eod. Imo testamentum, quod Parochianus coram presbytero parochiali & duobus testibus ordinavit iure Canonico subsistere, Alexander III. decreuit, c. cum tu frater Episcopo esses, eod. eodem.

Quis Finis & Effectus?

Successio in vniuersum ius, quod defunctus habuit. Testamentarius enim hæres in ius defuncti succedit. 2. Petitio hæreditatis, quæ defuncti ipsi instituto heredi, aduersus eum, qui vel res hæreditarias, pro hærede, vel pro possessore, possidet, l. regulariter, ff. de petit. hæred.

Quæ Affinia?

Aliæ vltimæ voluntates, quæ licet careant solennitatibus, eundem tamen, vel non multum diuersum à testamētis habent effectum. Vt si testamēta inter liberos, ad pias causas inter, quos, tempore pestis aut belli, per preces, Principi, vel magistratui oblarum testamentum, vel

pud acta, coram iudice factum, & codicillus. Ad
 testamentum inter liberos sufficiunt duo te-
 stes, siue masculi, siue fœminæ, de quo habetur
 in d. l. hac consultissima, §. ex imperfecto cum
 auth. seq. C. de test. & l. fin. C. fam. hercis. Testa-
 menti ad pias causas ratio non secundum leges,
 sed secundum decretorum statuta, quibus ad va-
 lorem tres vel duo testes legitimi sufficiunt, exi-
 gitur, de quo in c. relatum, extr. eod. Testamen-
 tum rustici adhibitis quinque testibus conditum
 subsistit, l. fin. C. eod. Testamentum militare, si
 in castris, vel expeditione à milite fiat, etiam o-
 mnibus destitutum solennibus, modò duorum
 testium depositione possit probari, valet. Adeò
 ut si in conflictu hostium miles sanguine suo in
 gladio voluntatem vltimam notauerit, vel pul-
 ueri digito inscripserit, testamenti habeat vigo-
 rem, l. milites, C. de militari testamento. Testa-
 mentum tempore pestis coram duobus vel tri-
 bus testibus, conditum etiam subsistit: nam il-
 lud instar militaris testamenti iuris gentium,
 (quod hunc testium numerum exigit) esse cen-
 setur, multoque magis, ob periculum mor-
 bi, ipsa testatoris voluntas, quam in alijs testa-
 menti requisita solennitas attenditur, Bart. in
 l. vni. ff. de bonorum posses. ex testamento mili-
 tis. Testamentum coram Principe factum, dici-
 tur quod Principi vel magistratui offertur, quo
 rum approbatio omnem solennitatem supplet,
 l. omnium, C. eod. Testamentum apud acta fieri
 dicitur, non modò, quod fit in iudicio, verum
 etiam quod extra iudicium, in præsentia iudicis
 vel magistratus & notarij publici. Est enim testa-

menti factio, voluntariæ iurisdictionis, debet
 in loco publico expediatur, non requiritur,
 tantum, vt coram iudice explicata in acta
 ca referatur, Salicetus in l. pacta nouissima, C.
 pactis. Codicillus est, vltima voluntas,
 sine solennitatibus requisitis, per fideicom-
 sum aliquid relinquitur, l. fin. C. de codicil-
 Nam solennitates: scilicet, septem testium
 merus, rogatio, subscriptio, & subsignatio,
 non requiruntur: sed tantum quinque adhi-
 tur testes. Deinde, nec dari, vel adimi heredes
 & proinde nemo heres codicillis instituitur
 ne confundantur iura codicillorum, & testam-
 torum, l. 2. C. de iure Codicillorum. Confir-
 tur autem quatuor modis codicilli: Aut enim
 futurum confirmantur testamento, aut in-
 teritum, aut per fideicommissum testam-
 non iure facto, aut, sine testamento, ab in-
 l. 8. ff. de iure codicil. Et denique reuocantur
 subsequens testamentum, aut codicillos
 rios, licet, si codicilli diuersi sint, subsistant
 que, l. 3. C. de codicil.

Quæ Adiacentia?

Institutiones, substitutiones, exha-
 nes, legata & fideicommissa. Institutio
 caput & fundamentum testamenti est,
 missa, ipsum non subsistit, l. 1. ff. de heredi-
 tut. & est Ordinatio, qua quis in bonis
 lium dominum, qui ea per aditionem heredi-
 tis adipisci poterit, constituit, l. cum heredi-
 de acquir. possess. Substitutio est in loco

iuscunque instituti hæredis deficientis suppositio: quæ vel directa, vel fideicommissaria est. Directa est, per quam substitutus directò, sine alterius ministerio hæreditatem capit testatoris. Et diuiditur in vulgarem, pupillarem, exemplarè, breuiloquam & compendiosam. Vulgaris est, quæ à quolibet testamenti factione habente, cuiuslibet capaci, verbis apertis, & vulgaribus directe fieri, & in quemcunque casum concipi potest: sic appellata, quòd sit maximè communis, & vulgò fieri soleat, Bart. & Dd. in l. 1. ff. de vulg. & pupill. Pupillaris substitutio est, Ordinatio hæredis, à patre in testamento filio impuberi in potestate cõstituto facta, sub ea cõditione, si impubes decefferit, Zasius in tractat. substit. cap. 2. Exemplaris substitutio, dicitur, cum parentes vtriusque sexus substituunt furioso, vel mente capto eius descendentes, vel his deficientibus fratres, vel etiam extraneos: si scilicet neque ascendentes, neque etiam fratres supersint: dicta exemplaris, quia ad exemplum pupillaris introducta est. Breuiloqua: quæ continet duas vulgares, & duas pupillares substitutiones: Ut cum duo impuberes in potestate constituti, instituti à parente sibi inuicem reciprocè substituuntur. Compendiosa est, quæ verborum compendio vltra pubertatem porrigitur, & plures etiam substitutiones, seu tempora, complectitur, l. precibus, C. de impub. & alijs substitu. Fideicommissum, seu fideicommissaria substitutio est, per quam substitutus hæreditatem ex manu alterius, & sic via obliqua, capit, de qua tit. in C. de fideicom. & ff. ad senatus consul. Trebel.

Legatum est, vt ait Florent. in l. legatum, ff. de leg. 1. deliberatio hæreditatis: quia testator ex eo quod vniuersum hæredis foret alicui quid collatum vult. Exhæredatio est, liberorum ab hæreditate & succedendi iure exclusio, propter causam in testamento insertam, & legitime probatam, à parentibus facta, sunt autem XIII. causæ, ob quas exhæredatio filiorum fieri potest: que notantur in §. aliud quoque, auth. vt cum de ap. latio. cogn. collat. 8.

Quæ Pugnantiæ?

1. Defectus requisitorum. Nam si testamentum careat solennitatibus, vel qua alia re, que necessariò desideratur, destitutum fit: nisi aliqua iusta causa ipsum sustineat, tunc nullum iniustum, & non iure factum, dicitur. 2. Modi, quibus testamentum rumpitur. Rumpitur primò, per agnationem sui hæredis: naturalis, puta, vel ciuilem: quod fit, si post testamentum factum natus fuerit posthumus, vel testatoris quem, qui per adoptionem, in eius transeat potestatem, adoptauerit, vel arrogauerit, l. si de iniusto rupto & irrito fact. Secundo rumpitur per posterius testamentum, cum testator à priore dispositione discedere, & ad extremam vitæ exitum mutare voluntatem suam potest. l. 4. ff. de adimen. leg. 3. Modi, quibus testamentum fit irritum, scilicet, maxima, vel media capitis diminutione, deportatione, vel condemnatione ad pœnam capitalem, ipsius testatoris, l. si

l. si quis filio, ff. de iniusto rupto & irrito facto testa. 4. Modi, quibus inofficiosum redditur testamentum: & dicitur inofficiosum, quod contra pietatis officium factum est, quod contingit, si parentes, absque legitima exheredationis causa, prætereant liberos: pari ratione liberi parentes, descendantibus non existentibus, vel fratres sororesque vtrinque coniuncti, turpi persona instituta, se prætereant. Ob id prædictis præteritis personis datur contra quoscunque hæredes subsidiarium remedium, ad rescindendum tale testamentum. Hoc est querela inofficiosi testamenti, qua petitur, ut iudex testamentum ex officio suo rescindat, quasi contra pietatis officium conscriptum, l. 2. ff. de inoff. testa. l. fratres, C. de inoff. testa.

DE SVCCSSIONIBVS ab intestato.

Titulus XXVII.

Continuatio.

Hæreditas duplici iure defertur, vel ex testamento, quæ testamentaria, vel ab intestato, quæ proprie legitima nominatur, quoniam eam lex ipsa absque hominis facto defert.

Quis dicitur Intestatus?

Intestatus decedere dicitur quatuor modis scilicet, si nullum omnino fecerit testamentum